

FÖR UTLANDSSVENSKAR SEDAN 1938

# SVENSKAR

NUMMER 04 ÅR 2010 | WWW.SVIV.SE

I VÄRLDEN

UNG I  
*Edinburgh  
& Japan*

DET  
TYPISKT  
SVENSKA

JOHNNY MUNKHAMMAR  
OM SVENSKHET

*God Jul*

*Om jultraditioner världen över*

VÅR MAN  
I BRYSSEL

SVENSKEN SOM BYGGER  
ETT VÅRDIMPERIUM

SAMT NYHETER, EKONOMI & SKATTEFRÅGOR!

# DET EUROPEISKA ALTERNATIVET !



## Svenska Skolan i Bryssel, London eller Paris ett alternativ för gymnasiestudier enligt den svenska läroplanen

På våra skolor kan man läsa samhällsvetenskapligt och naturvetenskapligt program, i Bryssel och London även ekonomiskt program och i Bryssel IB (International Baccalaureat). Man kan läsa ett eller två år som gästelev, man kan också välja att följa utbildningarna helt och hållet och avsluta med en svensk studentexamen eller en IB Diploma examen i Bryssel. Eller varför inte gå ett år på varje skola och på så sätt fördela gymnasietiden mellan tre av Europas största städer!

Förutom en gymnasieutbildning med mycket hög kvalitet erbjuder våra skolor en internationell profil, kulturella upplevelser och kunskapande, utökade språkkunskaper, vänner och minnen för livet. I Bryssel bor eleverna på internat i själva slottet d'Argenteuil i Waterloo, i London i internat på Richmond University eller i värdfamilj och i Paris i värdfamilj. Personal finns med särskilt ansvar för internat eller värdfamiljer.

Det ser olika ut på våra olika skolor men vårt unika koncept är detsamma: en svensk utbildning enligt den nationella läroplanen i en europeisk omgivning och med en internationell utblick.



**Svenska Skolan i Paris:**  
[www.svenskaskolanparis.com](http://www.svenskaskolanparis.com)  
[info@svenskaskolanparis.com](mailto:info@svenskaskolanparis.com)  
Telefon: + 33 1 46 22 31 05



**Svenska Skolan i London**  
[www.swedishschool.org.uk](http://www.swedishschool.org.uk)  
[gymnasiet@swedishschool.org.uk](mailto:gymnasiet@swedishschool.org.uk)  
+44 20 83328361



**Svenska Skolan i Bryssel**  
[www.ssb.be](http://www.ssb.be)  
[scandinavian.school@ssb.be](mailto:scandinavian.school@ssb.be)  
+32 2 3570670

## TIDNINGEN SVENSKAR I VÄRLDEN

**ANSVARIG UTGIVARE**  
Karin Ehnбом-Palmquist

**REDAKTÖR**  
Andreas Hermansson  
erik.andreas.hermansson@gmail.com

**ART DIRECTOR**  
Fredrik Bengtsson

**ANNONSER**  
UH Marketing AB  
Urban Hedborg, Box 128,  
183 22 Täby

**Telefon** 08-732 48 50,  
**Fax** 08-732 69 46

**E-post** urban@uhmarketing.se

**Webbplats** www.uhmarketing.se

**Prenumerationer** 4 nummer per  
år kostar 500 kronor

**TRYCKERI**  
Printfabriken AB  
**Telefon** 0455-335200  
www.printfabriken.se, Karlskrona

## FÖRENINGEN SVENSKAR I VÄRLDEN (UNDER KUNGSLIGT BESKYDD)

**GENERALSEKRETERAREN**  
Karin Ehnбом-Palmquist

**STYRELSE**  
Ulf Dinkelspiel, ordf.  
Steve Trygg, vice ordf.  
Karin Ehnбом-Palmquist, gen.sekr.  
Anna C Belfrage, Michael Daun,  
Claes-Johan Geijer, Hanna Hallin, Kai  
Hammerich, Dag Klackenberг, Janerik  
Larsson, Barbro Sachs Osher, Göran  
Sjödin, Helena Stålnert, Olle Wästberg

**Medlemsavgifter** (inklusive tidningen)  
Enskild 500 kr, Familj 600 kr,  
Studerande 250 kr  
Ständig medlem 10 000 kr

**Betalningsinfo**  
Plusgiro: 504-1  
Bankgiro: 732-0542  
IBAN: SE74 5000 0000 0521 3100 1002  
SWIFT: ESSESESS

**Läs tidningen på nätet!**  
Lösenord: SWE

**ADRESS**  
Box 5501,  
114 85 Stockholm.  
Besöksadress: Näringslivets Hus,  
Storgatan 19, Stockholm.

**Telefon** 08-783 81 81  
**Fax** 08-660 52 64  
**E-post** svenskar.i.varlden@sviv.se  
**Webbplats** www.sviv.se

**FÖRENINGENS FLAGGSYMBOL**  
Carl Fredrik Reuterswärd

PÅ OMSLAGET: Tomten



SVENSKAR I VÄRLDEN NUMMER 04 ÅR 2010



30.

### 4. Generalsekretären har ordet

### 6. Nyheter



16.

### 16. JUL I VÄRLDEN

SVIV:are firar jul världen över. Vi uppmärksammar internationella jultraditioner.

### 24. KORT RESA BLEV LÅNG

Fredrik Ågmark tänkte stanna kvar och jobba i Bryssel max tre år. Nu, drygt 20 år senare, är han fortfarande kvar.

### 28. TYPISKT SVENSKT

Nu startar SVIV sin ungdomssektion på allvar. Med anledning av detta tar ungdomarna även över en del av tidningen permanent.

### 30. UNG I JAPAN

Nina Falk studerar i Japan. Nu berättar hon om sina upplevelser för SVIV.

### FRÅGOR & SVAR



**Kerstin Gustafsson**  
Sid 10.

### A JOUR



**Gudrun Torstendahl**  
Sid 12.

### SKATTER & EKONOMI



**Cecilia Gunne**  
Sid 14.

## Kära läsare!

**SVIV kan se tillbaka på ett händelserikt år och glädjas åt ett rekordhögt valdeltagande bland utlandssvenskarna i Riksdagsvalet!**

GENERALSEKRETERAREN HAR ORDET

Tiden flyger och när detta nummer når ut i världen är det inte långt kvar till jul. Det har varit ett intensivt och framgångsrikt år för Föreningen för Svenskar i Världen och det känns som vi har lyckats i vår föresats att vara mer närvarande ute bland medlemmarna på olika håll i världen. För första gången arrangerade Svenskar i Världen en Sverigevecka på Cypern i slutet av oktober, tillsammans med svenska ambassaden och svenska föreningen på Cypern, vilket gav tillfälle för många Cypersvenskar och besökande att träffas och umgås och även lära känna föreningen mer. Årets stora satsning, Fokus USA 2010, har inneburit två rundresor för generalsekretären för att träffa USA-svenskar. Jag har besökt New York, San Francisco, Los Angeles, Chicago, Washington, Fort Lauderdale och Sarasota/Tampa och mottagandet har varit helt fantastiskt på alla ställen. Jag vill rikta ett stort och varmt tack till er alla, svenska honorärkonsuler, SVIV-ombud, SWEA-medlemmar och engagerade i svensk kolonin för all hjälp och allt stöd under året. Tillsammans har vi lyckats sprida budskapet om att Svenskar i Världen är alla utlandssvenskars intresse- och lobbyorganisation och att vi bidrar till att undanröja orättvisor och "snedtsisar" som kan drabba svenskarna utomlands. Det har givit oss ett hundratal nya medlemmar och ännu många fler nya användare av hemsidan [www.sviv.se](http://www.sviv.se). Fortsätt gärna med att "spread the word" om SVIV, vi behöver fler nya medlemmar för att kunna vara så effektiva som möjligt!

Det var glädjande att kunna konstatera att antalet utlandsröstande blev så mycket högre i årets riksdagsval än 2006. Enligt preliminära uppgifter från valmyndigheten, (de slutgiltiga siffrorna publiceras av SCB först nästa vår),



ökade antalet röster skickade från utlandet markant. Vi avvaktar med att publicera exakta siffror tills den slutgiltiga statistiken presenteras. Ju fler som engagerar sig och utnyttjar möjligheten att rösta utomlands, desto bättre är förutsättningarna att påverka och få gehör för våra frågor! Jag ser det ökade röstdeltagandet som ett tecken på att föreningen har lyckats nå ut med information om utlandsröstandet bättre än tidigare och att samarbetet med valmyndigheten och ambassaderna har fungerat väl.

Efter sommarens framgångsrika USA-seminarium laddar vi på kansliet för nästa års Utlandssvenskarnas Parlament, det tredje i ordningen, som äger rum den 18 augusti 2011 i Stockholm. Vi arbetar på att det ska bli ännu vassare än tidigare och att vi ska kunna engagera politiker och opinionsbildare till fruktbara diskussioner om utlandssvenskarnas villkor. Förra årets resolutioner går nu igenom och analyseras och kontakter tas med myndigheterna för att följa upp olika områden. Vi kommer också att knyta experter till kansliet för att följa upp några av de viktigaste områdena. Så planera gärna redan nu för att delta i Stockholm och göra din stämma hörd på nästa Utlandssvenskarnas Parlament! Mer information kommer både på hemsidan och i nästa nummer av medlemstidningen.

Vår stora ungdomssatsning kommer att fortsätta under nästa år, Johannes Danielsson är vårt ungdomsombud i Sverige och han och andra skriver i ungdomsbilagan i detta nummer av tidningen. Vi hoppas på många nya ungdomsmedlemmar och på mer diskussion om de frågor som berör våra ungdomar runt om i världen både på SVIV:s hemsida och i gruppen Unga Svenskar i Världen på Facebook. Som sagt, ett nytt, spännande år ligger framför oss, men jag vill idag avsluta min kolumn med att tillönska alla våra läsare en riktigt GOD JUL med vänner och familj och allt Gott för det Nya Året!

**KARIN EHNБOM-PALMQUIST** | GENERALSEKRETERARE

Karin är generalsekretär för Svenskar i Världen.

E-post [karin@sviv.se](mailto:karin@sviv.se) | Webb [www.sviv.se](http://www.sviv.se)

**MÅNGA HÄLSNINGAR**

**Karin Ehnбом-Palmquist**  
Generalsekretärare

# *Vision och tradition*

Att bli kund i Banque Carnegie är att välja en exklusiv, oberoende privatbank med få kunder per portföljförvaltare.

Banque Carnegie kombinerar den lilla bankens närhet till kunden och de korta beslutsvägarna med Carnegiegruppens stora resurser vad gäller analys och värdepappershandel, främst på de nordiska marknaderna.

Besök gärna vår hemsida [www.carnegie.lu](http://www.carnegie.lu) och informera Dig om Banque Carnegies E-banking. Vi erbjuder också private bankingtjänster från Carnegies kontor i Genève (+41 22 316 65 65).

Kontakta Claes-Johan Geijer, VD, eller Anders Lindbergh (+352 40 40 30 274), så berättar vi mera.



BANQUE CARNEGIE LUXEMBOURG S.A.

5, PLACE DE LA GARE

PO BOX 1141 L-1011 LUXEMBOURG

TEL+352 40 40 30 1

[www.carnegie.lu](http://www.carnegie.lu)

**BANQUE  
CARNEGIE  
LUXEMBOURG**

Det är en fråga  
om förtroende  
och kompetens



*Fyll minne av*

## *Pia Abrahamsson*

Det är med sorg i hjärtat som vi skriver att Pia Abrahamsson har avlidit efter en kort tids sjukdom. Pia drev Axel Abrahamsons tryckeri i Karlskrona, som har tryckt SVIV:s medlemstidning ända sedan 1986. Böcker och tryck var hennes stora passion, ett intresse hon delade med både sin farfar och sin far. Abrahamsons tryckeri grundades för 104 år sedan av farfadern Axel. Pia tog över tryckeriet 1990 tillsammans med sin bror Anders. Själva tryckeridelen såldes 2005, men Pia fortsatte med tryckeriets förlagsverksamhet och projektledning för printprodukter, då bland annat SVIV:s tidning.

Pia var en mycket varm, ambitiös, noggrann och duktig yrkeskvinna. Framförallt

var hon mycket engagerad i de produkter hon tryckte. Pia var mån om att varje nummer av SVIV skulle se så bra ut som möjligt och vårdade varje nummer med minutiös precision.

Varje år i mitten av december kom hon till Stockholm för att bjuda kansliet på en jullunch och diskutera riktlinjerna inför kommande år. I tider då tidningens ekonomi var hårt pressad erbjöd hon sig att pressa priserna för att magasinet skulle ha en chans att fortleva. SVIV har mycket att tacka Pia Abrahamsson för. Pia blev 56 år och efterlämnar föräldrarna Nils och Ruth, och brodern Anders.

Denna utgåva av SVIV dedikeras till Pia. Vila i frid.



## EU planerar för gemensamma skatter

EU har tröttnat på bråken kring ländernas medlemsavgifter (unionens främsta intäktskälla) och de invecklade rabattsystemen. För att säkra intäkterna planerar man därför att ge sig på en grupp som krånglar betydligt mindre, unionens medborgare.

EU-kommissionen vill se över möjligheterna att införa en EU-moms samt specifika EU-skatter inom energi, företagsnäring och flyg. Även inom finanssektorn diskuteras nya avgifter. Det rör sig inte om att avskaffa medlemsländernas möjlighet att ta ut skatter och avgifter, utan snarare "ett komplement". EU diskuterar även möjligheten att beskatta banker, bland annat med vinstskatt. Ett konkret lagförslag gällande EU:s framtida budgetsystem ska presenteras innan den 1 juli 2011.



## Traditionella medier dominerade valrörelsen

I förhand siades det om att Riksdagsvalet 2010 skulle avgöras på nätet, via partiernas hemsidor och sociala medier. Så blev inte fallet. Endast en av tjugo väljare besökte något partis hemsida och ännu färre fick inblick i valrörelsen via Facebook och Twitter. Istället dominerade tv och övriga traditionella medier. Detta enligt en ny undersökning genomförd på Mitthögskolan i Sundsvall. Av de 4000 tillfrågade uppgav hela 47 procent att de ansåg tv vara den viktigaste informationskällan för svensk politik, medan bara sex procent själva läst eller skriftligen kommenterat politik och samhällsfrågor på exempelvis Internetforum.

Undersökningen genomfördes i Sverige. En likadan undersökning specifikt riktad mot utlandssvenskar skulle sannolikt ha sett något annorlunda ut.



## Sämre pressfrihet i EU

Europa har länge varit bäst i världen på pressfrihet. Nu varnar organisationen Reportrar utan gränser för att detta håller på att ändras. Länder som Finland, Holland, Island, Norge, Sverige och Schweiz är fortsatt bäst i världen, men länder som Grekland och Italien har backat markant i Reportrar utan gränser index över pressfrihet världen över. Bland de problem som påvisas återfinns brott

mot källskydd och mediekoncentrationen. - Det är oroväckande att se hur ett flertal EU-medlemmar fortsätter att falla i indexet. Om den inte tar sig samman riskerar unionen att förlora sin position som världsledande gällande respekt för mänskliga rättigheter, skriver Reportrar utan gränser internationelle sekreterare Jean-Francois Julliard i ett pressmeddelande.

FOTO ATIF GULZAR



[svt.se/svtworld](http://svt.se/svtworld)

## SVT World – ditt fönster mot Sverige!

SVT:s utlandskanal SVT World sänder idag till Europa, Asien, Australien, Afrika och Nordamerika – dygnet runt och året om!

Du får nyheter och fakta. Musik, sport och natur. Barn- och nöjesprogram. Drama, debatter och kultur – dygnet runt och året om!

Programfrågor: [svt.se/svtworld](http://svt.se/svtworld)

För abonnemang kontakta: ConNova TVX

+46 (0)141-20 39 10 [svtworld@connova.se](mailto:svtworld@connova.se) [www.connova.se](http://www.connova.se)





## Finansinspektionens befogenheter stärks

**- den personliga integriteten kränks**

Regeringen vill ge Finansinspektionen grönt ljus att lättare utbyta information med myndigheter i andra länder. Man vill även ge inspektionen möjlighet att ta in uppgifter gällande företag och privatpersoner som inte står under inspektionens tillsyn. Regeringen medger, men bortser från, att förslaget innebär en integritetskränkning.

Förslaget är en del av det ökade internationella samarbetet gällande finansiell tillsyn. Om ett annat land inom samarbetet kräver information kring en svensk medborgare eller ett svenskt

företags finansiella verksamhet kommer vederbörande att tvingas lämna in uppgifter till Finansinspektionen. I gengäld kan inspektionen avkräva information från andra länder.

"Detta innebär en inskränkning i den enskildes frihet men ändamålet med inskränkningen väger tyngre än integritetsintresset", skriver regeringen i förslaget. 71 stater, varav 23 EU-länder, har redan klubbat igenom reglerna. Sverige väntas göra detsamma. Om förslaget går igenom träder reglerna i kraft 1 mars 2011.



FOTO HANS THOURSIE

## Ökad korrupktion i fyra EU-länder

Enligt organisationen Transparency International är det bara sju länder i världen där det kan säkerställas att korrupktionen har ökat under det senaste året. Mindre glädjande är att fyra av länderna är EU-länder. Det rör sig om Grekland, Italien, Tjeckien och Ungern. Lars-Göran Engfeld, organisationens svenske ordförande, skriver på DN debatt att korrupktionen även ökat i Sverige, men att detta inte kan säkerställas enligt organisationens metoder. Engfeld ser bland annat Sveriges lagstiftning gällande anonyma bidrag till politiska partier som ett problem. Sverige delar trots detta andraplatsen (tillsammans med Finland) på rankingen över världens minst korrupta länder. Listan toppas av Danmark.





## Nationella och internationella skatteregler är under förändring. Hänger du med?

När marknaden sviktar är rätt placeringsstrategi ibland inte tillräckligt för att bevara en förmögenhet och få den att växa. Har du tänkt på att en förmögenhetsplanering som är dålig ur skattesynpunkt kan göra att en del av eller till och med hela vinsten på dina placeringar går förlorad? En bra förmögenhetsplanering kräver expertis och kunskaper om komplicerade, internationella skatteregler – målet ska vara att inte bara följa gällande lagstiftning utan också undvika att betala mer skatt än man är skyldig att göra. På Nordea Private Banking har vi denna kompetens och vi räknas till de bästa i Norden och Baltikum när det gäller att tillhandahålla tjänster av denna kvalitet.\*

Besök oss på [www.nordeaprivatebanking.com](http://www.nordeaprivatebanking.com) eller ring +352 43 88 77 77 för att boka ett möte.



Roberth Josefsson, Wealth Planning, International Private Banking

Private Banking

Nordea Bank S.A. är en del av Nordea Bank AB, den ledande finanskoncernen i Norden och Baltikum. Lokala bestämmelser kan förbjuda försäljning av vissa produkter och tjänster till privatpersoner bosatta i vissa länder. Placeringar i finansiella instrument är förenade med risk och avkastning kan inte garanteras. Placeringarna kan ge förlust, oberoende av hur skickliga fondförvaltare banken väljer ut. Historisk utveckling är ingen garanti för framtida resultat. Nordea Bank kontrolleras av Luxemburgs finansinspektion (CSSF 110, route d'Arion L-2991 Luxembourg). Publicerad av Nordea Bank S.A., R.C.S. Luxembourg No. B 14157, 562, rue de Neudorf, L-2220 Luxembourg, Tlf. +352 43 88 77 77 Zürich-kontoret: Tlf. +41 44 421 42 42 [www.nordeaprivatebanking.com](http://www.nordeaprivatebanking.com)  
\* Euromoneys årliga internationella private banking-undersökning 2010

### I detta nummer: Nytt jobb i USA, ändrat skatteavtal mellan Sverige och Luxemburg samt mycket mer.

TEXT KERSTIN GUSTAFSSON

#### VÄSENTLIG ANKNYTNING?

**Jag har fått ett nytt jobb i USA och ska arbeta där i 2-3 år. Jag har lägenhet kvar och min hustru kommer att stanna kvar i Sverige stora delar av tiden. Det jag oroar mig för är att SKV kommer att anse att jag fortfarande har "väsentlig anknytning" i Sverige och vill att jag betalar svensk skatt på det jag tjänar i USA. Dessutom kommer jag i april nästa år att få ett större belopp i form av ett avgångsvederlag - så jag vill ju inte betala mer skatt än jag behöver. Tacksam för svar.**

Det är helt riktigt att även om du bor och arbetar i USA, kommer du att betraktas som oinskränkt skattskyldig i Sverige på grund av väsentlig anknytning, det vill säga bostad och hustru. Däremot finns det en undantagsregel, (6-månadersregeln), för den som arbetar utomlands vilken innebär att Sverige avsäger sig beskattningsrätten på din utländska arbetsinkomst om du uppfyller följande förutsättningar; du har ett tjänstgöringskontrakt på minst 6 månader, betalar inkomstskatt i tjänstgöringslandet, och vistas inte i Sverige mer än 72 dagar per år (semester/tjänsteresor). Dessa dagar får heller inte tas ut i början eller i slutet av tjänstgöringen.

I övrigt beskattas du som vanligt i Sverige. Var uppmärksam på att USA - förutom arbetsinkomsten - kan ha skatteanspråk även på övriga svenska inkomster, vilket innebär att dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och USA måste beaktas.

#### ÄNDRAT AVTAL MED LUXEMBURG?

**Den 6 oktober 2010 meddelade Finansdepartementet att man föreslår Riksdagen att godkänna en proposition till ändrat skatteavtal mellan Sverige och Luxemburg. Jag skulle gärna veta mer om vad denna ändring innebär?**

Protokollet undertecknades av finansminister Anders Borg och Luxemburgs finansminister Luc Freiden i Bryssel den 7 september och innebär ett utökad informationsutbyte i skatteärenden mellan länderna i enlighet med OECD:s standard. Denna internationella standard innebär bland annat att information ska kunna inhämtas och lämnas ut på begäran, utan hinder av banksekretess eller sekretess rörande ägarförhållanden. Det innebär att Skatteverket, till exempel kan efterfråga information som innehas av banker och finansiella institut i Luxemburg.

De nya bestämmelserna i avtalet avses bli tillämpliga på beskattningsperioder som börjar den 1 januari 2010 eller senare. Avtalet innebär att banksekretessen inte längre kan vara ett hinder för informationsutbytet mellan länderna. I kampen om skatteparadis har liknande avtal under de senaste åren tecknats med bland annat brittiska kanalöarna, Cayman Islands och Bermuda.

#### ÅTERBETALNING AV SKATT?

**Jag har varit permanent bosatt på Cypern sedan 2003. Sverige har under alla dessa år dragit skatt på min pension. Som jag har förstått det, när man är bosatt utanför Sverige i mer än fem år så har man rätt att få tillbaka denna skatt. Stämmer det?**

Du har tyvärr missuppfattat regeln om 5 år. Det är en bevisbörderegeln och innebär att under de första 5 åren efter dagen för utflyttning är det den utflyttade som ska visa att väsentlig anknytning saknas till Sve-



rige. Efter 5 år vänds bevisbördan. Då måste Skatteverket visa att väsentlig anknytning till Sverige föreligger.

Vilket land som har beskattningsrätten på dina svenska pensionsinkomster framgår av dubbelbeskattningsavtalet. Nuvarande avtal mellan länderna innebär att Sverige har rätt att beskatta samtliga från Sverige utfallande pensioner. Även Cypern har rätt att beskatta inkomsten. För att undvika dubbelbeskattning får den skattskyldige enligt avtalet sedan yrka avräkning på Cypern för den svenska skatten, dock högst med det belopp som erlagts på Cypern. Du fortsätter alltså att skatta som vanligt även efter de första 5 årens bosättning på Cypern.

#### SKÄNKA FASTIGHET SOM GÅVA TILL DOTTER?

**Jag tänker ge bort en fastighet till min dotter. Jag håller på att skriva ett gåvobrev till henne och vill att gåvan skall betraktas som enskild egendom. Hur uttrycker jag detta enklast i gåvobrevet?**

Det finns många sätt att uttrycka sig, men ett förslag kan vara nedan.

*"Gåvan liksom vad som kan komma att sättas i gåvans ställe jämte avkastningen därav skall utgöra gåvotagarens enskilda egendom i äktenskap vari annan ej äger gifto rätt eller rätt till bodelning enligt sambolagen".*

Om du känner dig ytterligare osäker över innehållet i gåvobrevet, rekommenderar jag dig en kontakt med jurist eller bank, som kan hjälpa dig att granska eller formulera gåvobrevet efter dina önskemål. ■

#### ADRESS TILL FRÅGOR & SVAR

Svenskar i Världen | Frågor & Svar Box 5501, 114 85 | Eller Kerstin Gustafsson, Utlandsbosättning AB  
Tel +46 (0) 8 665 49 00 | E-post kerstin@utlbos.se



# Överblick

**Enkel åtkomst. Snabb överblick. Hög säkerhet.  
När som helst och var som helst. I nätbanken har  
du alltid tillgång till dina pengar, dokument och  
investeringar.**

Hos JBPB Netbank hittar du all information du behöver för att sköta bland annat din dagliga ekonomi och dina investeringar. Det enda som behövs för att få åtkomst till nätbanken är en

uppkoppling till nätet – oavsett var du befinner dig. Flexiblare kan det inte bli. Läs mer på [jyskebank.ch/netbanking](http://jyskebank.ch/netbanking) – eller kontakta en av våra rådgivare.

**JYSKE BANK (SCHWEIZ) AG** · Private Banking  
Wasserwerkstrasse 12 · Postfach · 8021 Zürich  
Tel. +41 (0) 44 368 7373 · Fax +41 (0) 44 368 7379  
[info@jyskebank.ch](mailto:info@jyskebank.ch) · [www.jyskebank.ch](http://www.jyskebank.ch)

Jyske Bank (Schweiz) AG är ett dotterbolag till Jyske Bank A/S, danskt organisationsnr (CVR-nr) 17616617. Tjänster och produkter kan inte erbjudas alla, t.ex. inte personer som bor i Danmark.

 **JYSKE BANK**  
PRIVATE BANKING

# FÖRÄNDRINGAR DRÖJER

**Regeringen fortsätter att justera i reglerna för antagning till högskolestudier**



TEXT GUDRUN TORSTENDAHL

Frågor som rör antagning till universitet och högskolor behandlas av två myndigheter: Högskoleverket, HSV, och Verket för högskoleservice, VHS. Högskoleverkets uppgift är bland annat att informera om högskolestudier och bevaka studenternas rättssäkerhet. Verket för högskoleservice leder och samordnar antagningen till programutbildningar och kurser vid universitet och högskolor och bedömer utländska gymnasiebetyg.

Under 2010 ändrades reglerna för behörighet, meritvärdering och urval till universitet och högskolor. Motivet var att ge tydliga signaler till elever i den svenska gymnasieskolan att det är fördelaktigare att nå ett bra meritvärde redan i gymnasieskolan jämfört med att komplettera efter avslutade gymnasiestudier. Samtidigt fick eleverna möjlighet att förbättra sina meritpoäng via fördjupningskurser, bland annat i språk och matematik. Kraven på behörighet skärptes också.

I det nya systemet för betygsurval delas eleverna från den svenska gymnasieskolan upp i två urvalsgrupper: de som söker direkt från gymnasieskolan (I) och de som i efterhand kompletterat sina betyg (II).

Med det nya meritvärderingssystemet ansågs det samtidigt nödvändigt att återinföra en egen urvalsgrupp (III) för dem som söker med utländska gymnasiebetyg. Detta väckte protester från flera håll.

Platserna på en utbildning fördelas nämligen enbart efter antalet behöriga sökande i de olika urvalsgrupperna, ingen hänsyn tas till studielämpligheten. Eftersom sökande med utländska betyg vanligtvis är mycket färre än de som söker med svenska betyg tilldelas urvalsgruppen för utländska betyg få platser, ibland ingen alls. Behöriga sökande med mycket goda meriter kan alltså bli utan studieplats.

Regeringen uppdrog snabbt åt Högskoleverket och Verket för högskoleservice att utreda om det vore möjligt för sökande med utländska betyg att tillgodogöra sig meritpoäng och kompletteringar på ett likvärdigt sätt som svenska studenter så att de skulle kunna söka i samma urvalsgrupper som studenter från den nya svenska gymnasieskolan.

En första etapp i utredningen avsåg betyg från International Baccalaureat, IB, European Baccalaureat, EB, åländsk gymnasial utbildning och slutbetyg från Lycée international i St Germain-en-Laye. De båda verken konstaterade att det skulle vara möjligt att meritvärdera dessa betyg tillsammans med betyg från svensk gymnasial utbildning "på acceptabelt likvärdiga villkor". Man visade också att det sannolikt inte är förenligt med EU-rättens och de olika internationella överens-

kommelsernas krav på likvärdig behandling att sökande från EES-området prövas i särskild urvalsgrupp. Regeringen ändrade då antagningsreglerna så att sökande från de fyra nämnda utbildningarna nu inkluderas i urvalsgrupperna I och II. Genom denna åtgärd minskade samtidigt antalet sökande i grupp III drastiskt och deras möjligheter att antas för studier blev ännu mindre.

Högskoleverket och Verket för högskoleservice har efter ytterligare överväganden meddelat att de inte anser det möjligt att ändra antagningsreglerna för de övriga utbildningar som nu värderas i den tredje urvalsgruppen. Skillnaderna mellan utbildningssystemen är för stora för att det ska vara möjligt att göra en likvärdig meritvärdering enligt den nuvarande svenska modellen.

Verken menar att man i stället behöver pröva nya vägar när det gäller meritvärdering i betygsurvalet och att regeringen bör ta sikte på en långsiktig lösning inför 2014. Då kommer elever från den nya gymnasieskola som införs 2011 att för första gången påbörja högskolestudier. Om utländska betyg och betyg från svensk gymnasial utbildning ska kunna meritvärderas i samma urvalsgrupper bör meritvärderingsmodellen ha en så enkel struktur som möjligt.

I sin rapport säger HSV och VHS att ett alternativ till meritpoäng kan vara att använda viktning av betyg i behörighetsgivande och övriga för högskolestudier relevanta ämnen och kurser, ett annat att använda olika modeller för att meritvärdera betyg och därefter rangordna alla sökande efter en gemensam skala. På så vis slipper man problemet med olika urvalsgrupper. Ett tredje alternativ skulle kunna vara att meritpoäng bara används för ett begränsat antal av de platser som tillsätts i betygsgruppen.

Under hösten har regeringen beslutat ändra antagningsreglerna för studenter med äldre svenska betyg, eftersom denna grupp också missgynnats i det nya urvalssystemet. Studenter med utländska betyg, det vill säga de som fortfarande söker i urvalsgrupp III, får däremot vänta innan det sker någon förändring. Regeringen har dock i årets budgetproposition aviserat en översyn av bestämmelserna även för dessa. Högskoleverkets bedömning är att en förändring kan genomföras tidigast till antagningen hösten 2012. ■

## GUDRUN TORSTENDAHL I A JOUR

Gudrun Torstendahl är konsult och sakkunnig i expertpanelen på [www.sviv.se](http://www.sviv.se)  
E-post [gudrun.torstendahl@swipnet.se](mailto:gudrun.torstendahl@swipnet.se)



## SVERIGES LEDANDE INTERNATSKOLA

Gymnasie- och grundskoleutbildning åk 7-9. Utbildning på svenska eller engelska.  
IB-program sedan 25 år med mycket goda resultat.  
Mångfald av fritidsaktiviteter. Nära kontakter med högskolor och näringsliv.

**SIGTUNASKOLAN HUMANISTISKA LÄROVERKET**

Telefon: +46 8 592 571 00  
[www.sshl.se](http://www.sshl.se)



# Svensk skatt på aktievinster

**Du som har flyttat ut från Sverige och inte har väsentlig anknytning hit ska ändå betala svensk skatt på vissa inkomster.**

TEXT CECILIA GUNNE



## TIOÅRSREGELN

Enligt den så kallade tioårsregeln - jag brukar kalla den för förföljelseregeln - får Sverige ta skatt på kapitalvinster ända tills det har gått 10 hela kalenderår sedan det är du flyttade från Sverige.

Tioårsregeln skärptes från och med 2008. Tidigare gällde den bara för svenska aktier och vissa andra aktierelaterade värdepapper som hade getts ut av svenska bolag.

Från och med 2008 gäller svensk kapitalvinstbeskattning även på utländska aktier och aktierelaterade instrument som getts ut av utländska bolag.

För utländska aktier tar dock Sverige skatt bara om de har köpts innan du flyttade från Sverige (eller om de köpts efter utflyttningen men vid tidpunkt då du på grund av väsentlig anknytning hit fortfarande var obegränsat skattskyldig i Sverige.)

Enligt skatteavtal mellan Sverige och vissa länder är 10-årsfristen kortare än 10 år eller noll år.

Enligt skatteavtalet med Schweiz är det bara Schweiz som får beskatta kapitalvinster på aktier. Enligt ett förhandsbesked 2009 från Skatterättsnämnden ansågs dock att Sverige hade rätt att beskatta kapitalvinst på utländska aktier i ett bolag som hade köpts före utresan från Sverige, trots att det strider mot skatteavtalet. Skatterättsnämnden ansåg att förändringen av tioårsregeln som kom 2008 är en senare lagstiftning än skatteavtalet med Schweiz och att den därför gäller före skatteavtalet.

Det fallet handlade om ett bolag, som en svensk som bosatt sig i Schweiz ägde till 100 procent, och till vilket bolag han hade sålt in betydande värden till underpris som Sverige annars hade haft möjlighet att beskatta. Det förhandsbeskedet är överklagat till Regeringsrätten.

Samtidigt har Schweiz och Sverige omförhandlat sitt skatteavtal. Det är dock fortfarande hemligt vad ändringen innebär. Det kan vara så att utgången i Regeringsrättsdomen får inverkan på hur det blir med förändringen i schweiziska skatteavtalet.



Det är också många som har upprörts över hur Sverige kan ingå avtal med andra länder om hur skatten ska fördelas mellan länderna och sedan genom intern svensk lagstiftning ensidigt ändra på det. Det är en mycket intressant fråga och det ska bli spännande att se hur det kommer att gå med detta i Regeringsrätten.

## TIOÅRSREGELN GÄLLER INTE FONDER

Tioårsregeln gäller för aktier, optioner och konvertibla skuldebrev men däremot inte för värdepappersfonder.

Det är alltså fritt fram med både svenskt och utländskt fondsparande efter utflytten från Sverige. ■

**CECILIA GUNNE**

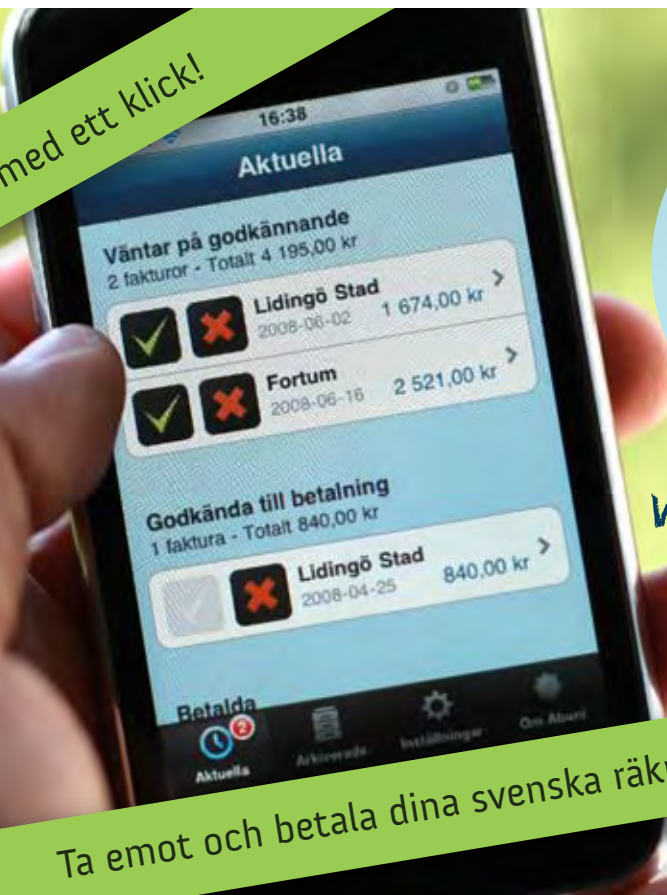
Skattejurist Valbay International S.A. Stockholm

Valbay bedriver Family Office-verksamhet åt förmögna personer med allt från bolagsadministration och skatterådgivning till kapitalförvaltning, och oberoende finansiell rådgivning.

### CECILIA GUNNE | SKATTER

Cecilia är skattejurist på Valbay International S.A. och sakkunnig i expertpanelen på [www.sviv.se](http://www.sviv.se) E-post [Cecilia.Gunne@valbay.com](mailto:Cecilia.Gunne@valbay.com) | Webb [www.valbay.com](http://www.valbay.com)

Betala med ett klick!



WWW.ABUNI.SE

Ta emot och betala dina svenska räkningar direkt i din iPhone

# Utlandssvenska ungdomar och andra intresserade

## VILL NI TILLBRINGA EN SOMMAR I UPPSALA DÄR NI KAN:

- studera svenska (alla nivåer)
- ta kurser i svensk film, historia, popmusik, litteratur, samhälle, konsthistoria
- delta i resor bl a till Stockholm, Värmland, Dalarna, Finland och Lappland
- delta i kvällsaktiviteter bl a sport, film, kulturella evenemang
- lära känna svenska studenter och svenskt studentliv
- träffa andra utlandssvenskar samt deltagare från cirka 40 olika länder?

SKRIV FÖR UTFÖRLIG INFORMATION TILL:



### Uppsala International Summer Session

P.A. Box 1972, 751 49 Uppsala, Sweden  
tel. + 46 18 102370 / + 31 73 6894186  
e-mail: [director@uiss.org](mailto:director@uiss.org)  
web site: <http://www.uiss.org>

Om jag fick bara ett ord för att beskriva sommaren på UISS skulle jag använda "underbart"!

Mina föräldrar kommer från Sverige och Nya Zeeland men jag växte upp i U.S.A. Jag har rest till Sverige många gånger och kunde prata bra svenska men hade aldrig lärt mig grammatiken eller att skriva. Det finns klasser för alla nivåer. På UISS deltog jag i svenska för utlandssvenska ungdomar, en special klass för de med en svensk bakgrund men har kanske bött utomlands i många år. Det visade sig att vi alla hade svenska mammor. Eleverna i min klass kom ifån U.S.A., Kanada, Cypern, Schweiz, och Belgien.

Undervisningen var mycket intensiv, men så ska det vara om man vill lära sig språk. Det finns många aktiviteter nästan varje dag som gör att man lär känna svenska folket och kulturen. Uppsala är en väldigt vacker kulturstad. Till slut skulle jag rekommendera UISS med allra högsta betyg. Och om du är som mig och har en svensk bakgrund och kan prata lite så skulle jag säga att du måste komma!



Carl Harris, student,  
utlandssvensk, 25 år,  
[carljkharris@gmail.com](mailto:carljkharris@gmail.com)



Borgarhemmet och Enkehuset har 137 lägenheter.



# DET ÄR ALDRIG FÖR SENT

Sedan 1724 har Stockholms Borgerskap genom olika hem gett sina medlemmar, burskapsägende borgare, och andra gäster en bra ålderdom. Vi har förstklassiga seniorboenden på attraktiva adresser samt ett äldrehem som även kan ta emot minneshandikappade.

Stockholms Borgerskaps Enkehus och Gubbus, som är en del av Stockholms Borgerskap, driver äldrevård och seniorboenden utan vinstintresse. Äldrevården bedrivs i vårt hem vid Högalid på Södermalm och våra seniorboenden finns på Kungsholmen, Södermalm och Östermalm.

Till våra seniorhem kan man söka tidigast när man är ålderspensionär och senast det år man fyller 76 år.

## I hjärtat av Stockholm

Högt beläget vid Högalidskyrkan ligger vårt äldrehem, det sammanbyggda Enkehuset/Borgarhemmet. Här finns en

vacker trädgård och en fantastisk utsikt över Stockholm och Riddarfjärden. I hemmet finns lägenheter med ett till tre rum samt dusch och kokvrå, för både par och ensamstående. Du inreder med egna möbler och har tillgång till gemensamma, vackra salonger, bibliotek, gästmatsalar och vår kyrka.

Vi önskar ge våra gäster de bästa förutsättningar att uppleva en trygg och värdig ålderdom. Vår ambition är att varje gäst skall trivas och känna sig trygg samt väl omhändertagen.

– Det är vi lyhörda för och tar därför hand om var och en



Högt beläget vid Högalidskyrkan ligger äldrehemmet, det sammanbyggda Borgarhemmet och Enkehuset.

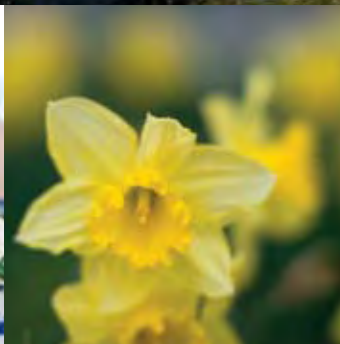
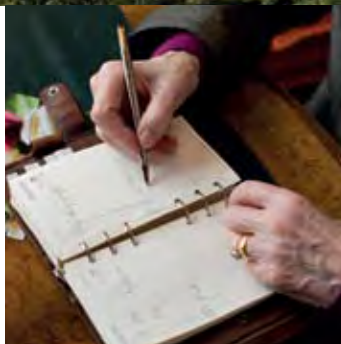


FOTO: HANS BJURLING OCH MIA DRÄKENBERG

# ATT FÅ EN BRA ÅLDERDOM

på ett individuellt och professionellt sätt. Vi lägger stor vikt vid goda och nyttiga måltider, vackra miljöer, festliga traditioner och stimulerande aktiviteter, berättar Stockholms Borgerskaps vd Birgitta Gunneflo.

– Vi strävar helt enkelt efter att sprida glädje och ha trevligt tillsammans. Det är aldrig för sent att få en bra ålderdom, är vårt motto. Och det lyckas vi verkligen leva upp till.

Är du intresserad och vill ha mer information eller komma på studiebesök? Välkommen att kontakta intendent Margréte Melin, tel: 08-720 89 26, alternativt via mail: [margrete.melin@borgerskapet.se](mailto:margrete.melin@borgerskapet.se).

## Hjälp i hemmet

Behöver du hjälp i hemmet? Stockholms Borgerskap kan även erbjuda dig som vill bo kvar hemma den hjälp du behöver. Vår hemtjänst och hemservice vänder sig till dig som önskar personlig och professionell omvårdnad och service.

Har du rätt till hemtjänst? Då kan du välja Stockholms Borgerskaps Hemtjänst. Vi har avtal med Stockholms Stad.

Önskar du hjälp med städning och matlagning? Då vänder du dig till vår hemservice. Vi har ett rikt utbud av tjänster och är öppna för olika förslag och önskemål.

Vi finns på Södermalm och Kungsholmen.

Vill du veta mer? Kontakta hemtjänstchef/hemservicechef Sanna Möller, 08-720 89 25, så får du svar på dina frågor.

Läs mer på vår hemsida [www.borgerskapet.se](http://www.borgerskapet.se)



STOCKHOLMS BORGERSKAP

EN ORGANISATION I TIDEN



# Jul i Världen

**Julfirandet är den tradition de flesta utlandssvenskar rankar som den viktigaste. Hur firandet ser ut beror dock helt på var på jordklotet man befinner sig. Vi har tittat närmare på hur julen firas världen över.**

TEXT ANDREAS HERMANSSON

## Australien

Jul "down under" är lika glittrig som den i USA och man har snarlika traditioner även i övrigt. Det finns dock en markant skillnad. I Australien talas det inte om någon vit snö. Solen skiner för det mesta, så kalkon och griljerad skinka avnjutes i skuggan.

Den första officiella julen i Australien firades 25 december 1788 i Sydney Cove. Precis som hos jänkarna är det således juldagen som är julens epicenter.

## Brasilien

I Brasilien tycker man om sina fester och högtider, julen är inget undantag. Här kallas jultomten Papai Noel och han kommer från Grönland. Under sina besök i Sydamerika bär han kläder av silke, för att kunna hantera det varma vädret. Julbordet är fullsmockat med skinka, kalkon, härliga grönsaker, ris och frukter.

Då Brasilien är ett enormt land med stora kulturella variationer skiljer sig givetvis julfirandet en hel del beroende på var du är. I norra Bahia har julfirandet stora afrikanska influenser, medan man i södra delens tysktalande stad Blumenau till och med kan uppleva en, ja woll, tysk jul.

## Finland

Finnarna har ju lite av patent på julen, det blir väl så när man påstår att jultomten bor i Korvatunturi, norr om polcirkeln. Det dyker också upp en hel del brev från hela världen på det finska postverket adresserade till "Jultomten, Finland". I stort påminner julfirandet i vårt grannland i mångt och mycket om det svenska, fast mer och större.

## Indien

Visst har man julträd även i Indien, här rör det sig dock om mango- eller bananträd, snarare än gran. I vissa provinser dekoreras även husfasaden med mangoblåd. Oljelampor används också för att lysa upp fasaden. De ställs på platta tak och väggkanter.



## Japan

Julen introducerades i landet av kristna missionärer. Religionen i sig har inte fått

nåmnvärt fotfäste, men julfirandet har våra vänner i Japan däremot anammat med hull och hår.

Här är julen en veritabel köpfest. Att ge gåvor är något som japanerna gillar.

Köpmännen gnuggar händerna och dekorerar juligare och juligare. På juldagen äter man kalkon och christmas cake. Mistlar återfinns i husen. En gudalik gestalt som går under namnet Hoteiosho är misstänkt lik jultomten. Han illustreras alltid som en vänlig gammal man som bär på en stor säck.



## Kina

De kristna som lever i Kina firar jul genom att dekorera husen med papperslanternor och sina julgranar, vilka kallas "ljusens träd". Jultomten heter Dun Che Lao Ren, vilket fritt översatt betyder "julens gamle man". Eftersom merparten av befolkningen inte är kristna är julen ingen stor högtid. Istället lägger de flesta krutet på att fira in det kinesiska nyåret i slutet av januari med dunder och brak.

## Kongo

Precis som i vissa delar av USA glider körer runt mellan hem och gator och framför julsånger. De börjar sjunga väldigt tidigt för att hinna hem och byta om till ceremoniella kläder inför kvällens firande av Jesu födelse. Många hushåll använder således julsångarna som väckarklocka

på julafton. Kring klockan 8 eller nio på kvällen inleds jultmassan, strax innan delar man inom familjen ut en kärleksgåva innan man lämnar hemmet. Efter massan bjuder vänner in varandra på en storslagen middag.

## Mexiko

Jul kan man verkligen inte få för mycket av i denna latinska pärla. Det dekorerar i veckor och man sätter upp kopior av födelsekrubban lite här och där, ofta i samband med stora marknader. Folk från avlägsna byar

vallfärdar till marknaderna i städerna, vissa reser i dagar för att ta del av hantverk, mat (mycket ost, kakor, nötter och frukt) och blomarrangemang. Den traditionella julceremonin, Las Posadas, är ett slags

rollspel där släkt och vänner återskapar resan inför Jesu födelse. Det hela inleds nio dagar innan julnatten då det ska ha tagit just nio dagar för Josef och Maria att resa från Nazareth till Betlehem. När allt är avslutat firar man med massor av mat och dryck, och barnen får slå loss på en gammal hederlig mexikansk pinata.

## Lettland

Ju längre jul, desto bättre tycker man i Lettland. Här delas det ut presenter dagligen i tolv dagar, med start på julafton.



## Polen

Julafton i Polen inleds med en strikt dygnslång fasta. Ingen får äta förrän nattens första stjärna har tänts i skyn. På grund av detta benämns ofta julen i Polen som Gwiazdka, vilket betyder lilla stjärna. När stjärnan väl har tänts går man loss på tolv rätter, en för varje apostel.





## Tyskland

Tyskarna är kända för nationens förkärlek till huspyntning och extensiva julmarknader. I Berlin lysas staden upp redan i oktober och julpyntandet tar vid snudd på direkt efter att Oktoberfestens sista ölsejdel blivit uppdrucken. Der Weihnachtsmann, pappa jul, passar på att lämna presenterna sent på julaftonens eftermiddag medan familjerna är på julfässa. Tomteliknande Nikolaus hälsar på redan 6 december, på Nikolaus Tag.



## Sydafrika

Julen är en redig semesterhögtid här. Solen skiner och stränderna är välbesökta. Snö kommer inte på tal, men i gengäld har man ett fantastiskt vackert och varierat utbud av blommor. Julkörer pryder städernas gator även här och julfässan avhålls på julafton morgon.

Ofta har man en stor jullunch utomhus, med rostbiff, kalkon, gris, ris, russin, grönsaker och pudding. Strumpor hängs på eventuell spiskrans och fylls upp lagom till juldagen gryr.

## USA

Det var holländarna som importerade tomten, till kontinenten tidigt 1800-tal, då under namnet Sintaklaas.

Figuren fick dock inte riktigt fäste förrän författaren Washington Irving skrev en novell där en man flög runt i en vagn och delade ut presenter till barn. Den röda kostymen, renar med tillhörande släde och flytten till Nordpolen implementerades inte i myten om tomten förrän 1863.

Julfirandet i USA skiljer sig oerhört mycket från region till region. Bostons vandrande julkörer med sina

christmas carols är ju vida kända. I Arizona har den mexikanska Las Posadas fått fäste. I Kalifornien glider tomten - givetvis - in på en surfbräda. Presenter delar man ut på juldagen, traditionsenlig middag för de flesta innebär kalkon.

Amerikaner som bibehåller afrikanska traditioner firar Kwanzaa med inledning den 26 december. Firandet pågår en vecka där vänner och familj umgås och tänder ett nytt ljus varje dag i en vecka. Det symboliserar de sju grundläggande värderingarna i kontinentens familjeliv, enhet, beslutsamhet, kollektivt arbete, gemensam ekonomi, syfte, kreativitet och tro. Presenter delas ut till barnen på nyårsafton. ■



# 10:e uppdaterade upplagan av Bosättning utomlands



**Ny Uppdaterad upplaga!**  
(Febr. 2006 Sellin)

Författaren Kerstin Gustafsson har under många år varit ansvarig för Föreningen Svenskar i Världens rådgivning till in- och utflyttare. Hon är också grundare av och chef för företaget UtlandsBosättning AB.

Den nya upplagan är uppdaterad på alla områden. I boken finns även en praktisk checklista och alla viktiga adresser inför utlandsflytten.

Ja, tack var god skicka:

.....ex av Bosättning utomlands

.....ex av Återflyttning till Sverige

Är medlem och betalar 275:-/st

Är inte medlem och betalar 325:-/st

Exkl.porto och exp.avg.

Namn.....

Företag.....

Adress.....

Postnr.....Ort.....

Beställningen kan även skickas via fax 08-660 52 64 eller via post [svenskar.i.varlden@sviv.se](mailto:svenskar.i.varlden@sviv.se)

Plats för porto

**Svenskar i Världen**  
**Box 5501**  
**114 85 Stockholm**

# SWEA®

## Världsvid vänskap

## Global kompetens

## Lokalt stöd



Swedish Women's Educational Association International, Inc.

[www.swea.org](http://www.swea.org)

Vi Sweor är 8 000 svensktalande kvinnor som bor eller har bott utomlands!

Utflyttade, medföljande, i karriären, på kort eller långt utlandsuppdrag, studerande, forskare, funnit vår livspartner hemma eller utomlands, nyligen eller för länge sedan, hemflyttade till Sverige igen eller väntar på utlandsstationering. Bli medlem Du också!

SWEA är ett GLOBALT NÄTVERK med 8 000 svenska kvinnor i 74 avdelningar och 34 länder.

SWEA är den största Sverigefrämjande organisationen utanför Sverige med syfte att sprida svensk kultur och tradition. SWEA ger donationer och stipendier på cirka 2 miljoner per år.

För medlemskap eller andra frågor

E-posta till

[kontaktswea@swea.org](mailto:kontaktswea@swea.org)

eller till någon SWEA-avdelning

arizona, athens, atlanta, austin, bangkok, barcelona, beijing, belgium, berlin, boston, budapest, chicago, costablanca, dallas, denver, dubai, florida, frankfurt, geneve, goteborg, hawaii, holland, hongkong, houston, irland, israel, istanbul, japan, kualalumpur, kolnbonn, lasvegas, lissabon, london, losangeles, luxemburg, mallorca, malmo, marbella, michigan, milano, minnesota, Moskva, munchen, newjersey, neworleans, newyork, northcarolina, orangecounty, oslo, paris, perth, philadelphia, rimini, rivieran, rom, sandiego, sanfrancisco, santabarbara, seattle, seoul, singapore, southafrica, stockholm, telemark, toronto, tunisien, vancouver, virginiaibeach, vasteras, warszawa, washingtondc, wien, zurich, orestad, office, info

[@swea.org](http://@swea.org)



## SVIV PÅ CYPERN

TEXT: KANSLIET

Svenskar i Världen anordnade en svenskvecka på Cypern i samarbete med svenska ambassaden, svenska föreningen på Cypern och 1,6 miljonerklubben på Londa Hotell i Limassol sista veckan i oktober.

Hotellens svenske kökschef stod för ett fantastiskt smörgåsbord. Veckan invigdes av Sveriges ambassadör på Cypern, Ingemar Lindahl, borgmästaren i Famagusta Alexis Galanos och SVIV:s generalsekreterare. Samtidigt visades en fotoutställning om svenska FN-insatser på Cypern och om en berömd svensk arkeologisk expedition på Cypern under 1920-talet. Den svenska mezzosopranon Katarina Fallholm underhöll under veckan, bland annat framförde hon en mycket personlig version av nationalsången.

Generalsekreteraren var också

inbjuden att tala för kvinnor i byn Vuoni, ett spännande tillfälle att knyta kontakter med genuina cyprioter och att berätta om Sverige av idag. Entusiasmen hos deltagarna var stort och utbytet var givande för alla parter.

SVIV:s ombud på Cypern hade gjort stora insatser för att förbereda svenskveckan. Det var roligt att Svenskar i Världen för första gången kunde genomföra ett så stort projekt lokalt tillsammans med ambassaden, våra ombud och svenska föreningen på Cypern. Vi hoppas att många svenskar fick upp ögonen för vad SVIV gör och att de nu vill vara med och stötta vår verksamhet. Vi hoppas på många nya Cypern-medlemmar!

Ett stort tack till alla som bidrog så entusiastiskt och lycka till med era fortsatta aktiviteter! ■

## FÖR SÄKERHETENS SKULL

TEXT ANDREAS HERMANSSON

Bertil Wirén är en klassisk utlandssvensk. Efter drygt 15 år utomlands som dotterbolagschef för ett välkänt svenskt medicintekniskt företag är han numer pensionerad. Tillsammans med sin fru spenderar han stora delar av året i södra



Portugal för att få solvärme under vintern. Det han i första hand saknar från hemmaplan är familjen. Bertil är enda barnet och hans mor är änka sedan 40 år tillbaka. Han håller kontakten med henne via telefon och Internet och menar att det är mycket lättare att kommunicera med anhöriga i ett annat land nu för tiden. Det finns dock andra orosmoment.

- Problem har ju uppstått i takt med att mamma blivit äldre och inte längre klarar av att hantera modern teknik lika bra, samtidigt som viljan att klara sig själv i eget boende är fortsatt stark. Hon, liksom många andra, resonerar ju enligt devisen "Det har gått bra hittills och jag klarar mig en stund till!"

För att känna sig säker har Bertil därför låtit installera ett mobilmodem i moderns hem i Lund. Systemet sitter på kylskåpet och är kopplat till ett modem som larmar både Bertils och hans dotters mobiltelefoner om modern inte öppnar sin kylskåpsdörr mellan vissa tider på dygnet. Klockan tolv på söndagar skickar systemet ett meddelande till Bertils mobil att allt är ok, bara för att verifiera att systemet fungerar.

- Min mor fyllde nyligen 95 och eftersom hon tappat en stor del av närminnet kan jag med systemet kontrollera att hon åtminstone har öppnat kylskåpet. Hon är en mycket självständig dam som vill försöka klara sig själv utan hjälp och bor ensam i sin lägenhet. Att nämna orden hemtjänst och äldreomsorg i hennes närhet har hittills mötts med en skarp blick, berättar Bertil.

Det är företaget Tentaculus som ligger bakom lösningen som installerats i moderns hem. De har liknande lösningar som kan hjälpa äldre eller andra människor med minnesproblem eller funktionsstörningar att exempelvis få påminnelser om att ta medicin eller hålla ordning på dygnsrytmen. Modern har även ett trygghetslarm installerat för att kunna tillkalla hjälp om något går snett.

- Mor har haft systemen installerade i drygt 1,5 år. Enligt min mening är systemen utmärkta komplement till varandra i det här fallet. ■



**LANCELOT**  
ASSET MANAGEMENT AB

## Lancelot kapitalförvaltning

Att förvalta kapital handlar inte bara om att prestera bra när marknaden går upp. Det handlar kanske ännu mer om att inte förlora pengar när marknaden viker. Om ditt kapital minskar med 50 procent krävs det en uppgång på 100 procent innan du är tillbaka på samma nivå som före nedgången.

Vi vill att ditt kapital skall växa långsiktigt och stabilt även åt kommande generationer. Du skall känna dig trygg att ditt kapital finns kvar, oavsett hur marknaden utvecklas.

Vi har en stark åsikt och vågar agera efter den, även om den går tvärt emot vad alla andra tycker. Över tiden varierar vi vår aktieandel kraftigt beroende på vad vi tror om marknaden. Vi investerar bara i koncentrerade portföljer som består av ett fåtal likvida aktier, oberoende av index. Genom vårt synsätt har vi presterat en mycket bra och stabil avkastning sedan vi startade 1989.

**Tycker du att det låter det vettigt?**

**Kontakta oss så kan vi diskutera din situation.**

Kontaktperson: Lisa Seligson, direktnummer: +46 8 440 53 91 | e-mail: [lisa@lancelot.se](mailto:lisa@lancelot.se)  
Box 16172, 103 23 Stockholm | Nybrokajen 7 | tel +46 8 440 53 80 | fax +46 8 440 53 85 | [www.lancelot.se](http://www.lancelot.se)

Lancelot är en oberoende kapitalförvaltare som ägs av Rune Andersson, Peggy Bruzelius, Axel Johnson Gruppen och arbetande partners. Lancelot erbjuder rådgivning, diskretionär förvaltning och fondförvaltning i aktiefonden Camelot samt lågrisk blandfonden Lancelot Ector.



# NÄR NÅGRA ÅR BLIR **TJUGO**

## FREDRIK RÅGMARKS RESA TILL BRYSSEL

Fredrik Rågmark såg framför sig ett liv i London, men ödet ville annorlunda. Han hamnade i Belgien och fick i uppdrag att starta upp ett vårdföretag i Östeuropa. Det har han lyckats med.

TEXT ANDREAS HERMANSSON

Fredrik Rågmark hade precis utexaminerats från Handelshögskolan 1991. Han och hans blivande frus framtidsplaner var utstakade. De skulle flytta till London. Men en timslång affärs-lunch vände upp och ner på alla deras planer. Istället gick flyttlasset till Belgien. Fredrik och Helena såg framför sig kanske två-tre år i Bryssel innan de skulle gå vidare i livet. Nu, snart tjugio år senare, är de fortfarande kvar

och har fått uppleva en otrolig resa.

- Det är bra att vara förberedd och att sätta upp mål och framtidsplaner, men man får vara beredd att visa flexibilitet. Det blir inte alltid som man har tänkt sig. Vi hade ju helt andra planer från början, konstaterar Rågmark, numer chief executive officer för Medicover med drygt 6500 anställda, en omsättning strax under 2,5 miljarder svenska kronor och verksamhet i tio länder.

Men vi vänder tillbaka till den där

lunchen för ett ögonblick. Rågmark hade fått ett erbjudande gällande ett mycket intressant jobb i London, en stad som lockat både honom och frun Helena sedan tidigare. De båda östgötarna fick dock tänka om när en gammal vän till Rågmark ringde och tipsade honom om ett annat jobb. Rågmark svarade att han redan visste vad han ville göra, men vännen insisterade "gå på en lunch med honom bara". Mannen som vännen insisterade på att Rågmark skulle





**FAKTA**

**NAMN:** Fredrik Rågmark  
**TITEL:** Chief Executive Officer, Medicover  
**ÅLDER:** 47  
**FAMILJ:** fru och 3 barn  
**BOR:** Bryssel

träffa heter Jonas af Jochnick och är en av Sveriges mest framgångsrika affärsmän. Efter lunchen var Rågmark övertygad, han och Helena borde ta ett par år i Belgien. Då hade paret däremot inga som helst planer på att bli kvar där under en längre period. Till en början jobbade Rågmark inom Jochnicks företag Oriflame innan han efter fem år fick i uppdrag att se om en ny affärsmöjlighet som dykt upp kunde vara något att satsa på. Idén var att sätta upp ett vårdföretag i Polen för den medelklass som sakteliga reste sig i östblocket efter Warszawa-paktens och kommunismens fall. Det var något att satsa på.

Medicover har på 16 år gått från att ha ett vårdföretag där ett fåtal företag i Warszawa anlidade bolagets tjänster för sina anställdas räkning till att i dag vara närvarande över i princip hela Östeuropa. Verksamhetsområde efter verksamhetsområde har tillkommit.

Medicover öppnade sitt första sjukhus sommaren 2009, i Warszawa, där allt började.

- Det är ett av Europas absolut mest moderna och välutrustade sjukhus där vi erbjuder all tänkbar vård. Vi jobbar även mot kunder i Sverige och andra europeiska länder för att



kunna erbjuda kvalitativ och tillgänglig vård för de kunder som inte drar sig för en flygresä på någon timme.

Medicover har också ett flertal nya kliniker, sjukhus och laboratorier under planering och projekteringar pågår även för ett sjukhus i Rumäniens huvudstad Bukarest. De satsar mycket på investering för att säkra tillväxten. Ändå understryker Rågmark att bolaget försöker bibehålla en småföretagarkänsla.

- Ju större vi blir, desto större utmaning är det att hålla kvar den andan, naturligtvis. Men vi jobbar mycket med att upprätthålla en känsla av gemenskap och delade värderingar där våra patienter alltid står i centrum. Jag tycker vi lyckas bra med det.

I växandet ligger också en av Rågmarks främsta utmaningar inom sitt arbete den närmaste tiden.

- Vi ser ju oss själva som ett ganska litet företag trots allt, i alla fall om

man ser till vilken del av marknaden vi i dag täcker jämfört med dess potential. Vi har rört en ganska liten del än så länge så och vi har en fantastisk möjlighet att växa under många år framöver. Vi ska göra "more of the same" helt enkelt.

- Men det har blivit svårare att hitta rätt personal. Tidigare var det lätt att hitta duktig medicinsk personal i Östeuropa. Nu har många emigrerat eller jobbar på annat håll.

Medicover arbetar även mycket med förebyggande åtgärder. Man har en vision om att sjukvården ska hålla folk friska och inte bara behandla människor när de redan blivit sjuka.

- I och med att vi både är ett försäkringsbolag och vårdbolag så tjänar vi pengar på att hålla personalen till de företag som anlitar oss friska, så vi investerar mycket i prevention.

Under de 16 år som Rågmark varit verksam i östblocket med Medicover har han fått se en ny värld byggas upp. Länder som i raketfart har byggt om hela sin struktur vad gäller allt från ekonomiska system till infrastruktur. Det har gått snabbt, kanske snabbare än vad någon kunde ha föreställt sig.

- Det har varit ett privilegium att få jobba här och se hur vanliga människors liv och vardag har blivit så mycket bättre. Alla är så framåttriktade i öst och engagerade i att jobba för en bättre framtid, snarare än att försöka bibehålla det förgångna. Sådant ger energi i de stunder när allt resande tär på krafterna.

Trots snart 20 år utomlands har familjen Rågmark starka band till Sverige. Familjen, som numer även består av tre barn, har ett lantställe i den östgötska skärgården där stora delar av somrarna tillbringas.

- Både jag och Helena är ju ursprungligen från bygderna så det föll sig naturligt att skaffa ett sommarhus i Östergötland. Där hittar man lugnet. Vid sidan av släkt och vänner tycker vi nog att natur och skärgård är det man saknar mest som utlandsbosatt.

- Men vi kan ju följa med i vad som händer i Sverige online och boka lågprisflyg för en tusenlapp. Det är fascinerande att se hur Europa har krympt, avslutar Fredrik Rågmark. ■



# MORGONDAGENS SVENSKA MODELL

Vad är typiskt svenskt?

**Johnny Munkhammar, samhällsanalytiker, författare och riksdagsledamot för Moderaterna, menar att det svenska hela tiden måste förnyas.**

TEXT JOHNNY MUNKHAMMAR

Astrid Lindgren och Ingmar Bergman. Volvo och IKEA. Sill och köttbullar. Björn Borg och Ingemar Stenmark. Ljusa sommarnätter och snötäckta vintrar. Modernitet och utveckling. Bor man utomlands som svensk stöter man ofta på dessa. Sverige förknippas med många mer eller mindre tidlösa företeelser hämtade från kultur, natur, sport och företag. Ofta är utländska betraktares bild positiv, nästan alltid finns en nyfikenhet.

Som svensk gläds man över uppmärksamheten. Men vad menar alla egentligen med den svenska modellen? Finns det bara en modell? Har model-

len utvecklats över tid – och hur kan bilden förväntas se ut framöver?

Under 1960-talet spreds uttrycket ”den svenska modellen” över världen, vilket syftade på hur Sverige som samhälle utvecklades. Det fanns en fascination kring hur ett av Europas fattigaste länder snabbt hade blivit ett av de rikaste. Då hade landet präglats av den första av tre svenska modeller, enligt Assar Lindbeck. Fram till 1960-talet var statens omfång och skatternas nivå ungefär som i USA, gränserna var öppna och marknaderna måttligt reglerade.

Några trender som särskilt noterades var att en så stor andel av kvinnorna

kom i arbete, och att en växande andel av befolkningen var verksam i tjänstesektorn snarare än industrin. Vid denna tid inleddes också spridningen av bilden om ”den svenska synden”, där några filmer råkade passa väl in i den radikala debatten. Generellt framstod Sverige som ett modernt land, som banade väg för andra.

Efter 1968 tog utvecklingen en annan vändning. Plötsligt kom den svenska modellen att stå för en mycket omfattande välfärdsstat, där staten via höga skatter och omfattande transfereringar och system tog hand om människors liv. Sverige skulle införa socialism ”med ett mänskligt ansikte”,

till skillnad från diktaturerna i Öst- och Centraleuropa. Makarna Myrdal utvecklade idéer om likförmighet för alla och miljonprogrammet rullades ut.

Under 1970- och 80-talen följde sedan en period av kriser och stagnation. Utländska bedömare, däribland Wall Street Journal, skrev om den svenska modellens fall. Landet tappade från att ha varit på plats tre av världens rikaste länder till plats 17. Samtidigt fanns en bild av Sverige som ett land med engagemang i utvecklingsfrågor. Under Vietnamkriget stod Sverige också ut som skarp USA-kritiker.

Vid 1980-talets slut falnade bilden av Sverige som "the middle way" mellan kapitalism och kommunism. Regimerna i Öst- och Centraleuropa störtades. Vem ville vara ett mellan-ting av ett historiskt misslyckande och en framgångsrik utveckling? Sverige inledde en reformperiod som kom att innefatta nya mål om låg inflation, avreglerade telemarknader, privatiserade statliga företag, lägre marginalskatter, EU-medlemskap. Den ekonomiska friheten ökade snabbare än i nästan alla västländer.

Kring millennieskiftet kom den nya vågen av skrivelser om den svenska modellen. Nu innebar den ett moderniserat land med en kosmopolitisk huvudstad, IT och telekom, en lång rad musiksuccéer – och en hög ekonomisk tillväxt som gav god välfärd. Många såg de nya framgångarna och ville lära, men då gällde det att inse att det var reformeringen som gav framgången, inte att Sverige höll fast vid 1970-talets modell.

En av de stora rubrikerna om den svenska modellen idag handlar om hur Storbritannien vill införa liknande system för friskolor, en banbrytande reform. En annan handlar om hur Sverige har klarat finanskrisen med bäst ordning på offentliga finanser i hela Europa. En tredje, och inte så liten, handlar om vad man kan misstänka att Stieg Larssons enormt spridda böcker säger om Sverige. Ytterligare en svensk lärdom som riksgäldens generaldirektör Bo Lundgren bjuds in att berätta om internationellt är hur vi klarade bankkrisen så väl på 1990-talet.

Den som följer utländska medier eller publikationer noterar att de som idag skriver om den svenska

modellen kan välja att ta upp lite olika av dessa epoker. Kritiker av den gamla välfärdsmodellen nämner gärna Sverige anno 1975 som avskräckande exempel. Men det är mer intressant och relevant att se var vi är idag, hur landet utvecklas nu. Andras bild kan också påverka vår bild, och vår önskan om hur det ska bli.

Svenskar tror gärna att vi är landet lagom, och skojar ofta om att det uttrycket dessutom bara finns på svenska. Utländska betraktare ser något annat. Sverige är extremt i en rad avseenden internationellt. Således är vi ett av världens minst religiösa länder, ett av de mest individualistiska och ett av de mest toleranta. Man är van vid det man har och utgår från att det är det normala, men det kan i jämförelse med andra vara ovanligt.

Uttrycket "den svenska modellen" är oftast positivt laddat. Det blir gärna ett slagträ, där någon säger sig företräda

den mer än andra. Men det handlar om vilken del man nämner, från vilken tid. De som önskar föra tillbaka Sverige till 1975 anser ofta företräda den riktiga svenska modellen, men det torde vara lika korrekt att hänvisa till tiden före och efter som en svensk modell. En sak framstår som mycket tydlig – när modellen har fungerat som bäst har den varit framtids- och förändringsfokuserad, inte önskat tillbakagång.

Den mest positiva uppmärksamheten har följt när Sverige som land har utvecklats och tagit steg som andra sedan har följt efter – från friskolor till budgetbalans. Går vi vidare på en väg av att pröva nya idéer kommer det att fylla den svenska modellen med ständigt nytt innehåll. ■

Johnny Munkhammar

Författare, företagare, riksdagsledamot (m)  
WEBB [www.munkhammar.org](http://www.munkhammar.org)



**SVERIGES  
TIDSKRIFTER** 

**Alla är vi unika.  
Vilken tidning är du?**

Det finns tidningar för alla intressen. På tidningstorget hittar du nästan varenda svensk tidning. Här kan du köpa enstaka lösnummer, vi skickar din tidning snabbt och enkelt över hela världen. Välkommen till [tidningstorget.se](http://tidningstorget.se)

**tidningstorget.se**

# Trygghet för både dig och dom där hemma

DET ÄR NATURLIGT ATT känna oro för sina nära och kära. Därför har Tentaculus tagit fram en tjänst för dig som inte kan titta till dina anhöriga så ofta som du skulle vilja.

90-åriga Britta bor själv och vill inte ta hjälp av hemtjänsten. Sonen som jobbar utomlands var bekymrad över att mamman skulle kunna ramla, eller på annat sätt råka illa ut, utan att någon skulle märka det. Vår lösning blev en sensor monterad på kylskåpet som skickar ett SMS om dörren inte öppnas mellan 8:00 – 12:00.

– Om jag inte fått något SMS vet jag att allt är som det ska där hemma hos mamma, säger sonen från andra sidan jordklotet.



**Nu 15%  
rabatt  
för SVIV  
medlemmar!**

**tentaculus**  
independent living

Sveavägen 76 Stockholm • Tel +46(0)812002900 • [www.tentaculus.com](http://www.tentaculus.com) • [info@tentaculus.com](mailto:info@tentaculus.com)

# UNGDOMS- OMBUDET HÄR ORDET

Det talas ofta om den ljuva svenska sommaren. Men det finns andra fina perioder. Johannes Danielsson slår ett slag för världens kanske bästa jul, den svenska.

TEXT JOHANNES DANIELSSON



## DEN SVENSKA JULEN ÄR DEN BÄSTA

**P**åståendet att den svenska sommaren är den bästa får man höra ganska ofta. Det är just för sommaren som vårt geografiska läge är bäst lämpat - svalare än i de flesta andra länderna, men samtidigt varmt nog för att kunna göra allt som hör sommaren till. Dessutom regnar det mindre än i till exempel Norge, och kallsuparna i Östersjön är betydligt snällare än de i hav som Medelhavet eller Atlanten.

När vi utvärderar vilka årstider som är bäst i vilket land bör vi lämpligtvis göra det genom att jämföra med hur samma årstider är i andra länder, snarare än att jämföra olika årstider inom samma land. Målet är ju att kunna säga att "den här årstiden är bäst i det här landet", snarare än "i det här landet är den här årstiden bäst". På det sättet tycker vi om den svenska sommaren, inte därför att den kanske är behagligare än den svenska hösten, utan därför att den står sig bra i jämförelser med de ryska, norska, spanska eller indiska somrarna.

Med grund i detta är det egentligen ganska underligt att inte mer sägs om den svenska julen. (Med respekt för att klimatet kan ha varit en av anledningarna till att vår förenings målgrupp inte bor i Sverige tänkte jag begränsa resonemanget till julen, snarare än vintern). Även om sommaren gör bra ifrån sig internationellt, är detta ingenting mot hur bra julen borde stå sig. Som en del i vintern

är julen oftast så pass kall att vi kan njuta av ett snötäckt landskap. Samtidigt är denna kyla betydligt mildare än i länder som Kanada och centralasien, åtminstone söder om - säg - Sundsvall. Dessutom är fritidsmöjligheterna nästan obegränsade: skidor, slalom, skridskor, pulka och mycket mer.

Om man dessutom tänker på julens kulturella värde och vad vi förknippar med denna högtid blir det ännu mer uppenbart: det är ju just kontrasten mellan värmen och samvaron inomhus, gentemot kylan, mörkret och snön utanför fönstret. Även i länder på andra sidan ekvatorn, jag själv har sett det i Brasilien, ser julkorten ut så. Internationellt (bortsett från möjligtvis Finland, som har egna anspråk) heter det ju att tomten kommer från Lappland - det här är ett av Sveriges starkaste varumärken!

Passande nog är det snart jul nu, vilket brukar innebära återvändarhelg för många. För alla unga svenskar som begett sig ut i världen på egen hand blir det säkert ett skönt avbrott i vardagen att komma hem och bli ompysslad av familjen i några dagar. Många familjer passar nog också på att resa iväg för att besöka vänner och släkt i Sverige. I mitt eget fall njöt jag så mycket av att komma tillbaka just över julhelgen att bara det var anledning nog att flytta utomlands.

Så det är bara att konstatera: den svenska julen är den bästa, och jag hoppas att så många som möjligt för chansen att uppleva den på hemmaplan i år!

**GOD JUL & GOTT NYTT ÅR**



NINA FALK  
SVENSKA  
UNGDOMAR  
i världen

# FOKUS

# JAPAN

Hon är uppväxt i Sverige men har spenderat större delen av sitt vuxna liv i Storbritannien. Nu studerar hon i Japan och berättar för SVIV om sina erfarenheter. Möt Nina Falk, arketyper för en ung utlandssvensk.

TEXT JOHANNES DANIELSSON

**En fråga man ofta ställer utlandssvenskar, och får väldigt olika svar på, är "var känner du dig hemma någonstans?"**

- På direkten skulle jag säga Sverige, jag är ändå född där, har familjen och pojkvännen där. Samtidigt så har jag, inser jag nu, varit större delen av mitt vuxna liv i Storbritannien. Jag flyttade dit när jag var 21, och har bott här i tre år nu. Eftersom jag har min bostad, mina saker och min utbildning där har det mesta jag har lärt mig om "vuxenlivet" präglats av den brittiska kontexten. Jag tror också att det finns ett större utbud av den sortens yrken jag vill ha i framtiden i England, så rent arbetsmarknadsmässigt känner jag mig nog tryggare där.

**Var bor du nu?**

- Ja, trots att jag precis sade att jag känner mig hemma i Storbritannien bor

jag i Japan just nu. Jag hyr en lägenhet i en by i utkanten av Kyoto, nära Osaka. Jag är här på en utbytestermi från mitt universitet i England. Det är kanske lite annorlunda, med svenskar som pluggar i utlandet, och dessutom är utbytesstudenter i ytterligare ett till land...

Vissa skulle kanske fråga varför jag går ett utbytesprogram, när jag redan studerar utomlands. Men det är av precis samma anledning som jag flyttade till Storbritannien, jag känner att det finns så mycket att gå miste om, om jag inte tar möjligheterna. Eftersom jag är kreativt lagd och ständigt söker inspiration till mina arbeten så känns det ganska självklart att ta alla chanser som ges att uppleva nya kulturer.

**Hur är det i Japan? Det finns ju en traditionell bild av en befolkning som jobbar hårt från tidig morgon till sen kväll...**

- Jag kom ju själv hit med många fördomar och tankar om hur det skulle vara här, men faktum är att jag inte tror att en enda stämde. Det kanske är jag som gör dåliga förhandsbedömningar helt enkelt.

- Jag hade till exempel en bild av att man som student i Japan var tvungen att sitta på universitetet dag och natt, och inte gå hem före lärarna och sådär. Men de flesta på vår skola ramlar in vid lunch, inte ens varje dag, jobbar lite, och lagar sen mat tillsammans med lärarna och dricker sake tillsammans. Knappast den bilden av typiska hierarkier som många i Europa verkar ha av Japan.

- Samtidigt finns det en del av det hierarkiska här, i England duar vi våra lärare, medan de ska kallas för mästare här. Men den respekt vi visar våra lärare får vi också tillbaks. Här kan

**FAKTA**

**Nina Falk** är 24 år, och läser textil, konst och design vid Norwich University College of the Arts. Under hösten är hon utbytesstudent vid Osaka Seikei University i Japan.

lärarna alla elevers namn, och vet mycket om dem som personer. Så det är mer som en familj här, även om det finns en del formella saker, som hälsningar och så, som på ytan får det att verka väldigt strikt.

- Samtidigt finns det nog en sanning i att många arbetar väldigt hårt här, och i genomsnitt har mindre ledig tid än vad jag varit van vid. Klockan elva på kvällen är tågen fulla med män i kostym som är på väg hem från arbetet. Men det är svårt för mig att generalisera, när jag faktiskt inte har upplevt så mycket av livet i Japan utanför universitetet.

#### **Du nämnde kulturen, och möjligheten att hitta inspiration i kulturella skillnader. Är Japan inspirerande?**

- Det är svårt att förklara, men det känns som ett land som å ena sidan är väldigt high-tech och modernt, med toaletter med värmereglage och lock som öppnar sig automatiskt. Å andra sidan går många runt med traditionella kimono, och det finns många historiska tempel som fortfarande utgör naturliga delar i folks vardag. Det är ofta ett möte mellan en väldigt modern värld och en väldigt traditionell värld som jag tror är svår att föreställa sig för den som inte upplevt det.

- En annan intressant sak jag har noterat är hur man försöker att få allting här att verka gulligt. Man packeterar saker som inte alls är gulliga eller fina i söta omslag - allt ifrån byggarbetsavspärrningar som har skyltar med manga eller grodor på, till reklam för smör och andra vardagliga matvaror. Det är en ganska tydlig skillnad från Europa, att det verkar vara det oskuldsfulla som säljer här. Blommor, dockor och tecknade figurer är bättre marknadsföring än explosioner, storbystade blondiner och bodybuilders. Jag vet inte om just den delen är så inspirerande för mitt arbete, men det ger en tydlig bild av ett land som är styrt av helt andra värderingar än vad man som svensk är van vid.

#### **Ett bra sätt att komma in i nya kulturer brukar ju vara att få vänner från landet.**

- Det roliga var att mina första vänner här var tre utbytesstudenter från Danmark - så jag kommer troligen ha lärt mig mer danska än japanska när den här terminen är över. På ett sätt känns det ganska typiskt att man åker till andra sidan jorden för att mest umgås med personer från sitt grannland! Men jag har börjat få japanska kompisar i skolan, det har bara tagit lite längre tid än vad jag är van vid. Många verkar först vara blyga och man närmar sig varandra på helt andra sätt här. Återigen ett bra exempel på hur vardagliga situationer kan fungera helt annorlunda. De jag har lärt känna bäst ännu är egentligen personer som är äldre, som lärare och personal på skolan.

#### **Hur mycket planerar du inför framtiden?**

- Just nu pendlar jag väldigt mycket mellan Sverige och England, och jag tycker om resandet.



Här ska ligga en bildtext av - Mannen, myten, legenden ANDREAS HERMANSSON!

Non Resident

## Värdefulla råd för utlandsboende

När du bor utomlands är det skönt med tillgång till en bank i Sverige. En bank som kan de regler och lagar som gäller för dig som utlandsboende.

#### **Kontakta oss så berättar vi om våra tjänster för utlandsboende:**

- Personlig service dygnet runt
- Placeringsrådgivning
- Finansiering

#### **Kontakt**

Telefon: +46 8 763 64 67

E-mail: [nonresidentprivates@seb.se](mailto:nonresidentprivates@seb.se)

[www.seb.se/nonresident](http://www.seb.se/nonresident)

SEB

Det som jag känner i framtiden är att jag vill ha en trygg bas, och därifrån vill jag kunna resa mycket och besöka andra länder. Det tycks vara svårt för mig att stanna på en plats, men samtidigt vill jag kunna ha en familj som inte måste följa efter mig till nya länder hela tiden, för att jag är på jakt efter ny inspiration...

#### **Vad vill du göra då?**

- Jag vill förstås fortsätta att arbeta inom kreativa områden. Samtidigt finns det en del av mig som vill göra mer för att hjälpa folk i fattigare delar av världen. Jag har tidigare volontärarbetat i Ghana, och jag skulle verkligen vilja ha möjlighet att kombinera det kreativa med det välgörande. Och det är inte alls omöjligt - bara man är kreativ då man planerar sina projekt... ■



# ATT UMGÅS ELLER ATT INTE UMGÅS (MED SVENSKAR)

När Arvid Ågren flyttade utomlands för studier såg han ingen anledning att söka an till andra svenskar. Nu har han ändrat åsikt.

TEXT ARVID ÅGREN

Det finns många skäl till att som ung flytta utomlands. Inte helt ovanligt är en önskan att möta nya människor och uppleva en ny kultur. Väl på plats utomlands ställs man ofta inför frågan: hur förhåller man sig till andra svenskar? Å ena sidan kan det kännas tryggt att umgås med någon som talar samma språk och med liknande referensramar. Å andra sidan kan överflödigt umgänge med andra svenskar tyckas gå i stäv med ursprungsanledningen till utlandsflytten, och bör därmed undvikas.

Jag måste erkänna att jag tidigare resonerade enligt den senare modellen. När jag kom till Edinburgh University i september 2007 för att påbörja mina studier i biologi hade jag inga intentioner att bli medlem i universitetets skandinaviska sällskap. Utöver två år i USA hade jag tillbringat hela min uppväxt i Sverige och jag såg inte riktigt poängen med att bemöda mig med att korsa Nordsjön för att tillbringa min fritid tillsammans med andra svenskar. Tre år

och en kandidatexamen senare kan jag konstatera att min inget-skandinaviskt-socialiserande-policy inte riktigt höll. Under mina år i Skottland kom Edinburgh University Scandinavian Society att spela en viktig del i mitt sociala liv och under två av dessa år satt jag i dess styrelse. Detta är inte för att britten är tråkiga eller dåligt sällskap, men ibland är det skönt att tillbringa tid med andra skandinaver. För att ha någon att diskutera innebandy med, att fira Lucia med, eller bara tillsammans fascineras över hur ett sådant utvecklat land som Storbritannien fortfarande har handfat med två separata vattenkranar: en för iskallt och en för kokhett vatten.

En sak min tid i sällskapet lärde mig var att mitt tidigare resonemang byggde på en falsk dikotomi: det finns ingen motsägelse i att umgås med landsmän och -kvinnor och ändå ta del av den nya kulturen. Tvärtom, de två kan ofta fungera i samverkan.

En bidragande orsak till denna insikt var att Edinburgh University är speciellt på så sätt att det är ett av två brit-

tiska universitet som erbjuder utbildningar i Scandinavian Studies, inklusive språkutbildningar i svenska, norska och danska. Detta har lett till att universitetets skandinaviska sällskap inte bara består av skandinaver, utan många briter söker sig också dit för att på ett avslappnat sätt kunna öva sitt muntliga språk och få ett smakprov på skandinavisk kultur.

Det kanske tydligaste exemplet på synergismen mellan fakulteten för skandinaviska studier och sällskapet är det årliga Luciafirandet. Sällskapet bakar pepparkakor och lussekatter, medan studenterna som studerar svenska övar sångerna och går i tåget. Evenemanget är mycket uppskattat av både studenter och andra svenskar i staden och har de senaste åren lockat över hundra gäster.

Det sägs ibland att en svensk aldrig känner sig så svensk som när hon besöker en IKEA-affär utomlands. Det kan mycket väl stämma, men jag skulle säga att dricka glögg och lyssna på Betlehems stjärna i Sacred Heart Church i Edinburgh inte kommer långt efter. ■





svenska saker man längtar efter...

och sånt man är stolt över att ge bort

[www.scandinavianstuff.com](http://www.scandinavianstuff.com)  
allt från osthyvlar till Pippi Långstrump

**TP TaxPoint**

Samarbete med SVIV  
Gratis inledande konsultation  
fortsatt rabatterat pris för medlemmar

Erfaren juristfirma med bred kompetens inom hela skatteområdet. Specialicerad på Internationell Personbeskattning. Erbjuder tjänster inom områdena skatterådgivning, deklarationer, kontakter med myndigheter, skatteprocesser m.m.

Kontakta Berit Rohdin

+46(0)8-55094274 - [info@taxpoint.se](mailto:info@taxpoint.se) - [www.taxpoint.se](http://www.taxpoint.se)

**Lär dig svenska!**

ISU Programs i Lund erbjuder kurser både i Sverige och via distans.

Besök vår hemsida [www.folkuniversitetet.se/isu](http://www.folkuniversitetet.se/isu)

 **Folkuniversitetet**  
Kursverksamheten vid Lunds universitet

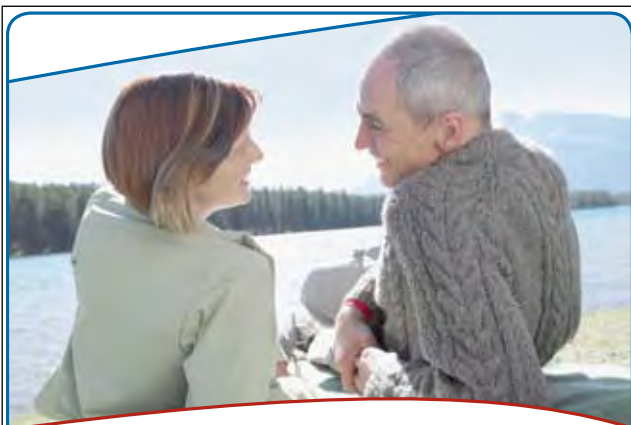
Till salu:

**Chateau de Barbe, Calignac, Lot et Garonne, Frankrike.**

Huvudbyggnad c:a 400 m<sup>2</sup>, stora förråd, gäststuga, pool, stall 12 boxar, 4 ha park, 30 ha gräsmark.

Kontakta Sven Lindfors, [svenlindfors@orange.fr](mailto:svenlindfors@orange.fr)





## Det finns så mycket att se

**Vi utför: Starrkirurgi, glasögonfrihet, glaukomscreening, ögonlockskirurgi mm.**

Stockholms  Ögonklinik

Våra kliniker finns på  
Sophiahemmet Valhallavägen 91 och på Valhallavägen 58

Box 5605 • 114 86 Stockholm

Tel +46 8 508 949 11, telefontid kl 8.30-12 • Fax +46 8 508 949 38  
privat@stockholmsogonklinik.se • www.stockholmsogonklinik.se



**Fullständig  
Högstadiundervisning  
via dator sedan 1994**

[www.sofiadistans.nu](http://www.sofiadistans.nu)

Sofia Distansundervisning

Alsnögatan 11 plan 5  
116 41 Stockholm  
Sweden

Tel: 08-555 777 00  
Fax: 08-555 777 07  
mail@sofiadistans.nu

## Advokatbyrå Tove Sjövall AB

Med erfarenhet från egen utlandstjänstgöring erbjuder advokat Tove Sjövall juridisk expertis till privatpersoner och företag.



*Specialområden:* svensk och internationell affärsjuridik och svensk internationell privaträtt ex:

- familjerätt • arvsrätt • arbetsrätt • socialförsäkringsrätt
- folkbokföring • arbetstillstånd



**Advokatbyrå Tove Sjövall AB**

Tel: + 46 40-45 66 60/ + 46 708-33 03 21 • Fax: + 46 40-45 62 61

E-post: [tove@tovesjovall.se](mailto:tove@tovesjovall.se) • [www.tovesjovall.se](http://www.tovesjovall.se)

Advokatbyrån har säte centralt i Höllviken, Vellinge kommun.

Skicka

**TAVLOGRAM®**  
till någon du tycker om



Ladda upp bild  
välj inramning och tillval  
skriv mottagare  
handla tryggt [WWW.PICTURESHOP.SE](http://WWW.PICTURESHOP.SE)

*Your move. Our concern.*



Alfa Quality Moving is specialized in international removals all over the world. Our focus is on **safety, quality and environment**. Through our global network of removal companies we are able to provide service in all parts of the world. A well carried out removal is important for settling in as soon as possible in your new country.

So relax and let us assist you!

[info@alfamoving.com](mailto:info@alfamoving.com)  
[www.alfamoving.com](http://www.alfamoving.com)

  
**ALFA MOVING**

[www.sviv.se](http://www.sviv.se)



HOTEL  
**DIPLOMAT**  
STOCKHOLM



HOTELL  
RESTAURANG  
KONFERENS  
BAR

[DIPLOMATHOTEL.COM](http://DIPLOMATHOTEL.COM)  
+46 8 459 68 01

**B****POSTTIDNING B**

Vid definitiv avflyttning och när eftersändning slutat gälla, var god returnera tidningen:

**Föreningen Svenskar i Världen,**

Box 5501, SE-114 85 Stockholm, Sweden



*Att välja skola är  
att välja framtid!*



**LUNDSBERGS  
SKOLA**

RIKSINTERNAT

*Sveriges mest anrika internatskola!  
Kunskap, stil & tradition sedan 1896.*

*[www.lundsbergsskola.se](http://www.lundsbergsskola.se)*

*+46 550 74 05 00*

*Detta läsår har vi startat upp "Varje elev ett projekt" som är en central del i vårt pedagogiska strategiarbete. Målet är att Lundsbergs skola skall åta sig att lotsa varje elev mot individuellt anpassade och ambitiösa mål. Ytterst är syftet att vägleda och stödja eleverna så att de är väl förberedda för högre studier både nationellt och internationellt. Åtagandet innefattar även elevens fysiska utveckling och sociala kompetens i ett brett perspektiv.*

*Staffan Hörnberg  
Rektor/Verksamhetschef*

#### VI STÖDJER LUNDSBERGS SKOLA

- APPRO AB • AVIO AB • BENDERS AB •
- CONCORDIA MARITIME AB •
- GULF AGENCY COMPANY • AB GYLLING & CO •
- GÖTAVERKEN CITYVARVET AB •
- HELLEKIS SÄTERI AB • STENA BULK AB •